

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [MACIEJ SZPUNAR]
SECINĀJUMI,
sniegti 2018. gada 11. aprīlī¹

Lieta C-43/17 P

Liam Jenkinson
pret
Eiropas Ārējās darbības dienestu,
Eiropas Savienības Padomi,
Eiropas Komisiju,

Eulex Kosovo

Apelācija – Eiropas Savienības starptautisko misiju darbinieki – Piemērojamās tiesības un kompetence, lai lemtu par stridiem attiecībā uz darba līgumiem – Secīgi darba līgumi uz noteiktu laiku – Lēmums nepagarināt pēdējo līgumu – Prasība par zaudējumu atlīdzību – Atbildētāja noteikšana

Ievads

1. Šīs apelācijas tiesvedības pamatā ir strīds starp bijušo misijas *Eulex Kosovo*² darbinieku *Liam Jenkinson* (turpmāk tekstā – “apelācijas sūdzības iesniedzējs”) un Eiropas Savienības Padomi, Eiropas Komisiju, Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD), kā arī misiju *Eulex Kosovo* (turpmāk tekstā – “atbildētāji”) par to, ka misija *Eulex Kosovo* nav pagarinājusi apelācijas sūdzības iesniedzēja pēdējo darba līgumu uz noteiktu laiku (turpmāk tekstā – “LNL”) līgumu virknē, kurus parakstījis apelācijas sūdzības iesniedzējs un trīs Eiropas Savienības misijas laikposmā no 1994. gada līdz 2014. gadam³.

2. Ar savu apelācijas sūdzību apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz Tiesu atcelt rīkojumu lietā *Jenkinson /Padome u.c.*⁴, ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja viņa prasību galvenokārt par lūgumu, pamatojoties uz LESD 272. pantu, pirmkārt, pārkvalificēt apelācijas sūdzības iesniedzēja līgumattiecības par darba līgumu uz nenoteiktu laiku un atlīdzināt kaitējumu, kas apelācijas sūdzības iesniedzējam esot nodarīts, ļaunprātīgi izmantojot secīgi noslēgtus LNL un nelikumīgi atbrīvojot no darba, un, otrkārt, atzīt, ka EĀDD, Padome un Komisija ir diskriminējoši izturējušies pret apelācijas sūdzības iesniedzēju, un līdz ar to piespriet tiem atlīdzināt kaitējumu, un, pakārtoti, par prasību, pamatojoties uz Eiropas [Savienības] iestāžu ārpuslīgumisko atbildību.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Padomes Vienotā rīcība 2008/124/KĀDP (2008. gada 4. februāris) par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā, *EULEX KOSOVO* (OV 2008, L 42, 92. lpp.).

3 Ir jāatzīmē, ka no lietas materiāliem izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju no 1994. gada līdz 2014. gadam nodarbināja trīs dažādas Savienības misijas, kuras iekļaujas kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) ietvaros, katrā no šīm misijām pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL (skat. šo secinājumu 11.–13. punktu).

4 Rīkojums, 2016. gada 9. novembris (T-602/15, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais rīkojums”, EU:T:2016:660).

3. Pirmajā pamatā, kas ir izvirzīts apelācijas sūdzības pirmās prasījumu daļas pamatošanai, apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai vairākas kļūdas tiesību piemērošanā, kā arī nepietiekamu pamatojumu pārsūdzētajā rīkojumā par Savienības tiesu kompetences apjomu izskatīt strīda līgumisko daļu.

4. Ar šo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirza jaunu jautājumu, kam ir jāpievērš uzmanība. Lai gan Tiesa jau ir spriedusi par šķirējklauzulas apjomu LESD 272. panta izpratnē saistībā ar turpinātām darba attiecībām, pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL⁵, šajā lietā tā pirmo reizi tiek aicināta spriest par šādas klauzulas apjomu, kura ietverta pēdējā līgumā, ko parakstījušas puses, lai gan agrākajos līgumos bija paredzēta šķirējklauzula par labu Briseles tiesām. Atbilstoši Tiesas vēlmei šajos secinājumos tiks analizēts tikai šis konkrētais jautājums.

Atbilstošās tiesību normas

Vienotā rīcība 2008/124

5. Vienotās rīcības 2008/124 1. pantā “Misija” ir noteikts, ka Eiropas Savienība izveido Tiesiskuma misiju Kosovā – *Eulex Kosovo*.

6. Šīs vienotās rīcības 2. panta “Pamatuzdevums” pirmajā daļā ir noteikts:

“*EULEX KOSOVO* palīdz Kosovai iestādēm, tiesu iestādēm un tiesībsardzības iestādēm to darbā, tiecoties panākt stabilitāti un atbildīgumu un turpinot veidot un stiprinot neatkarīgu un daudznacionālu tiesu sistēmu, kā arī daudznacionālu policijas un muitas dienestu, nodrošinot, ka šo iestāžu darbs norit bez politiskas iejaukšanās, un ievērojot starptautiski atzītus standartus un Eiropas labāko praksi.”

7. Minētā vienotā rīcība vairākkārt tika pagarināta⁶. Ar Lēmumu 2014/349/KĀDP⁷, kas ir piemērojams šīs lietas apstākļiem, tā tostarp tika pagarināta līdz 2016. gada 14. jūnijam.

8. Ar šo lēmumu šajā pašā vienotajā rīcībā ir ietverts 15.a pants, kurā ir noteikts:

“*EULEX KOSOVO* ir rīcībspēja veikt pakalpojumu un piegāžu iepirkumus, slēgt līgumus un administratīvas vienošanās, nodarbināt personālu, turēt bankas kontus, iegādāties un atsavināt aktīvus un izpildīt savas saistības [..].”

9. Pēdējo reizi Vienotā rīcība 2008/124 tika pagarināta līdz 2018. gada 14. jūnijam ar Lēmumu (KĀDP) 2016/947⁸.

Tiesvedības priekšvēsture

10. Tiesvedības priekšvēsturi, kāda tā izriet no pārsūdzētā rīkojuma, var apkopot šādi.

5 Skat. spriedumu, 1982. gada 1. jūlijs, *Porta/Komisija* (109/81, EU:C:1982:253, 10. punkts).

6 Vispirms ar Padomes Lēmumu 2010/322/KĀDP (2010. gada 8. jūnijs), ar ko groza un pagarina Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP (OV 2010, L 145, 13. lpp.), tā tika pagarināta līdz 2012. gada 14. jūnijam, pēc tam ar Padomes Lēmumu 2012/291/KĀDP (2012. gada 5. jūnijs), ar ko groza un pagarina Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP (OV 2012, L 146, 46. lpp.), tā tika pagarināta līdz 2014. gada 14. jūnijam.

7 Padomes Lēmums (2014. gada 12. jūnijs), ar ko groza Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP (OV 2014, L 174, 42. lpp.).

8 Padomes Lēmums (2016. gada 14. jūnijs), ar ko groza Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP (OV 2016, L 157, 26. lpp.).

11. Vispirms apelācijas sūdzības iesniedzēju laikposmā no 1994. gada 20. augusta līdz 2002. gada 5. jūnijam, pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL, nodarbināja Eiropas Savienības Uzraudzības misija⁹. Vēlāk viņu laikposmā no 2002. gada 17. jūnija līdz 2009. gada 31. decembrim, pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL, nodarbināja Eiropas Savienības Policijas misija¹⁰. Visbeidzot apelācijas sūdzības iesniedzēju laikposmā no 2010. gada 5. aprīļa līdz 2014. gada 14. novembrim, pamatojoties uz vienpadsmit secīgi noslēgtiem LNL, nodarbināja misija *Eulex Kosovo*¹¹.

12. Apelācijas sūdzības iesniedzēja darba līguma īstenošanas laikā, kas aptvēra laikposmu no 2014. gada 15. jūnija līdz 14. oktobrim, misijas *Eulex Kosovo* vadītājs ar 2014. gada 26. jūnija vēstuli informēja apelācijas sūdzības iesniedzēju par viņa misijas beigām un par viņa darba līguma nepagarināšanu pēc 2014. gada 14. novembra.

13. Pēdējais LNL starp *Eulex Kosovo* un apelācijas sūdzības iesniedzēju tika noslēgts uz laikposmu no 2014. gada 15. oktobra līdz 14. novembrim (turpmāk tekstā – “pēdējais LNL”), un tas netika pagarināts. Šī pēdējā LNL 21. pantā ir paredzēts, ka jebkādi strīdi saistībā ar līgumu ietilpst Eiropas Savienības Tiesas kompetencē, pamatojoties uz LESD 272. pantu¹².

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais rīkojums

14. Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 23. oktobrī, apelācijas sūdzības iesniedzējs cēla prasību, kurā galvenokārt viņš lūdza Vispārējo tiesu, pirmkārt, pārkvalificēt viņa līgumattiecības par līgumu uz nenoteiktu laiku, konstatēt, ka atbildētāji nav izpildījuši savas līgumsaistības, it īpaši pārkāpuši pienākumu iepriekš paziņot par līguma uz nenoteiktu laiku izbeigšanu, konstatēt, ka viņa atbrīvošana no darba ir bijusi negodīga, un līdz ar to piespriet atbildētājiem samaksāt viņam kompensāciju par kaitējumu, kas nodarīts, ļaunprātīgi izmantojot secīgi noslēgtus LNL, pārkāpjot pienākumu iepriekš paziņot par līguma izbeigšanu un negodīgi atbrīvojot no darba. Otrkārt, viņš lūdza Vispārējo tiesu atzīt, ka Padome, Komisija un EĀDD laikā, kad viņš bija nodarbināts misijās, pret viņu ir izturējušies diskriminējoši attiecībā uz atalgojumu, tiesībām uz pensiju un citām priekšrocībām, konstatēt, ka kādam no atbildētājiem viņš bija jāpieņem darbā kā pagaidu darbinieks, un līdz ar to piespriet tiem izmaksāt viņam kompensāciju. Pakārtoti viņš lūdza Vispārējo tiesu, pamatojoties uz ārpuslīgumisko atbildību, piespriet atbildētājiem atlīdzināt kaitējumu, kas izriet no to pienākumu pārkāpumiem.

15. Pārsūdzētajā rīkojumā Vispārējā tiesa atzina, ka tās kompetencē acīmredzami nav spriest par divām prasījumu daļām, kuras izvirzītas galvenokārt, un kā acīmredzami nepieņemamu noraidīja prasījumu daļu, kas izvirzīta pakārtoti. Līdz ar to Vispārējā tiesa pilnībā noraidīja prasību un piesprieda apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

9 Eiropas Kopienas Uzraudzības misija (EKUM) uzturējās Rietumbalkānos kopš 1991. gada, un tā bija izveidota ar Vienošanās memorandu, kas parakstīts Beļgradā 1991. gada 13. jūlijā. Eiropas Savienības Uzraudzības misija tika izveidota ar Padomes Vienoto rīcību 2000/811/KĀDP (2000. gada 22. decembris) par Eiropas Savienības Uzraudzības misiju (OV 2000, L 328, 53. lpp.). No tiesvedības priekšvēstures izriet, ka no apelācijas sūdzības iesniedzēja līguma ar Eiropas Savienības Uzraudzības misiju beigām līdz līguma ar Eiropas Savienības Policijas misiju darbības sākumam bija tikai sešpadsmit dienu pārtraukums.

10 Šī misija tika izveidota ar Padomes Vienoto rīcību 2002/210/KĀDP (2002. gada 11. marts) par Eiropas Savienības Policijas misiju (OV 2002, L 70, 1. lpp.).

11 No tiesvedības priekšvēstures izriet, ka no pēdējā līguma ar Eiropas Savienības Policijas misiju beigām līdz viņa līgumattiecību ar *Eulex Kosovo* sākumam bija trīs mēnešu pārtraukums.

12 Savā apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējs uzsver, ka viņš saistībā ar minētajām misijām ir parakstījis ap četrdesmit secīgi noslēgtus LNL. Viņš arī uzsver, ka pirms un pēc pēdējā LNL beigām viņš bija uzsācis pasākumus, lai ierosinātu šķīrētienes procesu, kas ir pasākumi, uz kuriem *Eulex Kosovo* nekādi neesot reaģējis.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

16. Apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto rīkojumu, apmierināt prasību un piespriet atbildētājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs. Padome un Komisija lūdz apelācijas sūdzību noraidīt un piespriet apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. EĀDD un *Eulex Kosovo* lūdz Tiesu galvenokārt atzīt savu kompetences lemt par apelācijas sūdzību neesamību un, pakārtoti, noraidīt apelācijas sūdzību un piespriet apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Turklāt Padome un EĀDD lūdz Tiesu gadījumā, ja apelācijas sūdzība tiktu uzskatīta par pamatotu, noraidīt apelācijas sūdzību un prasību kā nepieņemamas, ciktāl tās attiecas uz tiem.

17. Tiesā par apelācijas sūdzību tika uzsākts rakstveida process. Lietas dalībniekiem tika nosūtīts lūgums mutvārdu paskaidrojumos tiesas sēdē koncentrēties uz pirmo pamatu, kas izvirzīts pirmās prasījumu daļas pamatošanai. Tiesas sēde notika 2018. gada 17. janvārī.

Pirmā pamata, kas izvirzīts apelācijas sūdzības pirmās prasījumu daļas pamatošanai, analīze

Lietas dalībnieku argumenti

18. Pirmais pamats, kas ir izvirzīts apelācijas sūdzības pirmās prasījumu daļas pamatošanai, attiecas uz Vispārējās tiesas vērtējumu par Savienības tiesu kompetences izskatīt strīda līgumisko daļu apjomu. Būtībā tas ir sadalīts četrās daļās.

Par pirmo daļu, kas ir saistīta ar kļūdu tiesību piemērošanā, kuru ir pieļāvusi Vispārējā tiesa, un pamatojuma neesamību attiecībā uz savas kompetences izskatīt visas līgumattiecības noteikšanu

19. Apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav atbildējusi uz pirmajā instancē izklāstīto argumentu, saskaņā ar kuru viņš uzskata, ka, lai gan Tiesas kompetence izskatīt līgumiskos strīdus var rasties vienīgi tad, ja līgumslēdzējas puses to ir norādījušas līgumā iekļautā šķīrējklauzulā, ja vien šis līgums ir spēkā esošs, tomēr strīdīgās klauzulas spēkā esamība, apjoms un sekas ir jāizvērtē saistībā ar valsts tiesībām, kuras ir piemērojamas līgumam un kuras šajā gadījumā ir Beļģijas tiesības.

20. Turklāt, pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja domām, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, izskatot iebildes par nepieņemamību, pēc būtības nevērtējot lietas materiālus. Proti, saskaņā ar Beļģijas tiesību aktiem darba līgums ir jāparaksta, pirms darba ņēmējs uzsāk savas darbības, un, ja tas tā nenotiek, līguma noteikumi nevarot tikt izmantoti, un tā rezultātā vienīgi prasītājs varot atsaukties uz šķīrējklauzulu.

21. Katrā ziņā attiecībā uz strīdīgās klauzulas interpretāciju un apjomu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka līgumslēdzēju pušu patiesais nodoms attiecībā uz šķīrējklauzulu, parakstot pēdējo LNL, Vispārējai tiesai esot bijis jāanalizē saistībā ar Beļģijas tiesībām, jo šajās tiesībās ir paredzēts, ka šaubu gadījumā prevalē interpretācija, kas ir labvēlīgākā līguma vājākajai pusei. Tomēr, tā kā šķīrējklauzula attiecas uz ilgtermiņa līgumattiecībām, no šīs klauzulas apstiprināšanas konteksta izrietot, ka līgumslēdzēju pušu nodoms nebija sadalīt strīdu, piešķirot Savienības tiesām kompetenci izskatīt vienīgi pēdējo LNL. Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka turklāt Vispārējās tiesas izmantotā interpretācija nozīmējot, ka misijām pietiktu paredzēt atšķirīgu klauzulu, ar kuru tiek piešķirta kompetence, katrā LNL, lai izvairītos no tā, ka darbinieki varētu uzsākt tiesvedību tiesā atbilstoši tiesībām uz taisnīgu lietas izskatīšanu, kas viņiem ir atzītas, un lai viņiem tādējādi būtu jāvēršas tik daudzās tiesās, cik LNL viņi ir parakstījuši. Tādējādi pārsūdzētajā rīkojumā šajā ziņā trūkstot pamatojuma un tajā esot pieļautas kļūdas tiesību piemērošanā.

22. EĀDD, Padome, Komisija un *Eulex Kosovo* apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus, kuri ir izvirzīti pirmās daļas pamatošanai.

Par otro daļu, kas ir saistīta ar kļūdu tiesību piemērošanā attiecībā uz Beļģijas tiesību normu un lis pendens principa pārkāpumu

23. Apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā tā ir noraidījusi savu kompetenci, uzskatot, ka Beļģijas tiesas esot atzinušas savu kompetenci risināt strīdu saistībā ar visiem LNL, izņemot pēdējo LNL. Pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja domām, nevar tikt izslēgts, ka Beļģijas tiesas interpretē pēdējā LNL šķīrējklauzulu kā tādu, kas attiecas uz visām viņa līgumattiecībām ar atbildētājiem. Katrā ziņā Beļģijas tiesām neesot iespējams atcelt individuālu administratīvu aktu, kuru ir paziņojusi misija vai iestādes vai kurš tām ir piedēvējams; lielākais, tās varētu apturēt tā iedarbību. Līdz ar to pārsūdzētajā rīkojumā ne tikai neesot sniegts pamatojums, bet esot pieļautas arī kļūdas tiesību piemērošanā saistībā ar Beļģijas tiesībām un *lis pendens* principu.

24. EĀDD un Komisija apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentāciju šīs otrās daļas pamatošanai.

Par trešo daļu, kas ir saistīta ar kļūdu tiesību piemērošanā, kuru ir pieļāvusi Vispārējā tiesa, uzskatot, ka tās kompetencē nav spriest par darba līgumu, kuri starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un atbildētājiem ir noslēgti iepriekš, sekām

25. Apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā tā kļūdaini ir uzskatījusi, ka, tā kā tās kompetencē ietilpst tikai pēdējais LNL, tā nevarot spriest par iepriekš noslēgto darba līgumu sekām. Pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja domām, visu līgumattiecību pārkvalificēšana par līgumu uz nenoteiktu laiku nekādā gadījumā nevarot būt izolēta no pēdējā LNL esamības un, precīzāk, šī līguma izbeigšanas. Proti, apelācijas sūdzības iesniedzējam esot neiespējami panākt savu līgumattiecību pārkvalificēšanu daļēji valsts tiesās un daļēji Savienības tiesās. Tādējādi Vispārējā tiesa neesot atbildējusi uz tajā sniegto argumentāciju un pārsūdzētajā rīkojumā esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

26. EĀDD, Padome un Komisija apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus.

Par ceturto daļu, kas ir saistīta ar prasību attiecībā uz pēdējā LNL analīzes neesamību

27. Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka katrā ziņā Vispārējā tiesa nav izvērtējusi viņa prasību par to dokumentu par līguma izbeigšanu paziņošanu, kas ir paredzēti Beļģijas tiesībās attiecībā uz pēdējā LNL darbības izbeigšanu, un uzskata, ka šis trūkums ir līdzvērtīgs iespējas vērsties tiesā liegšanai.

28. Padome un Komisija apstrīd argumentus, kurus ir izklāstījis apelācijas sūdzības iesniedzējs saistībā ar ceturto daļu.

Vērtējums

29. Šī analīze attiecas tikai uz jautājumu par Savienības tiesu kompetences, kas izriet no šķīrējklauzulas, pamatojoties uz LESD 272. pantu, izskatīt strīda līgumisko daļu apjomu. Līdz ar to šī analīze ietver šīs tiesību normas autonomu interpretāciju. Tādējādi šajos secinājumos netiks apspriests jautājums par līgumattiecību pārkvalificēšanu, kas ir strīda priekšmets. Proti, šis jautājums būtu jāizvērtē atbilstoši

tiesību normām, kas piemērojamas pēc būtības¹³.

Par LESD 272. panta piemērošanas jomu

30. Vispirms ir jāatgādina, ka attiecībā uz tiesu, kuras kompetencē ir izskatīt strīdus, kuros viena puse ir Savienība, LESD 274. pantā ir paredzēts, ka “domstarpības, kurās viena puse ir Savienība, tāpat ir dalībvalstu tiesu jurisdikcijā, izņemot gadījumus, kad Līgumi paredz Eiropas Savienības Tiesas jurisdikciju”. Tiesa uzskata, ka tiesu jurisdikcijas sadales sistēma, kas izveidota ar LESD, “neļauj lietas dalībniekiem attiecībā uz strīdiem izvēlēties gan Kapienu tiesas jurisdikciju, gan valsts tiesu jurisdikciju”. Proti, atbilstoši šai sistēmai Savienības tiesas kompetence “izslēdz valsts tiesu kompetenci”¹⁴.

31. Attiecībā uz Savienības tiesu ekskluzīvo kompetenci LESD 272. pantā ir noteikts, ka “Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir sniegt spriedumus saskaņā ar visām šķīrējklauzulām, kas ietvertas publisko tiesību vai privāttiesību līgumos, kurus noslēgusi Savienība vai kuri noslēgti tās vārdā”¹⁵. Šis pants ir speciāla norma, kas ļauj vērsties Savienības tiesā saskaņā ar šķīrējklauzulu, kuru līgumslēdzēji ietvēruši publisko tiesību vai privāttiesību līgumos¹⁶. Tādējādi Tiesas kompetence ir saistīta ar to, ka pastāv, pirmkārt, līgums, kas noslēgts starp Savienības institūciju, struktūru vai iestādi un privātu līgumslēdzēju, un, otrkārt, šķīrējklauzula, kas ietverta attiecīgajā līgumā¹⁷.

13 Lai arī runa ir par KĀDP jomu, es uzskatu, ka Savienības misijām saskaņā ar tām uzlikto lojalitātes pienākumu savā kā darba devēja rīcībā būtu jāņem vērā tiesību aktu normas, kas pieņemtas Savienības mērogā. Skat. pēc analogijas spriedumu, 2016. gada 13. decembris, *IPSO/ECB* (T-713/14, EU:T:2016:727, 106. punkts). Katrā ziņā, manuprāt, ir jānorāda divi būtiski elementi. Pirmkārt, lai arī Padomes Direktīva 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par *UNICE, CEEP* un *EAK* noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku (OV 1999, L 175, 43. lpp.), ar kuru tiek īstenots pamatnolīgums, ir adresēta dalībvalstīm, uz noteikumiem un principiem, kas ietverti vai izriet no šīs direktīvas, var atsaukties attiecībā pret Savienības institūcijām (strukturām un citām iestādēm), jo tie paši kā Līguma pamatnoteikumu un vispārējo principu konkrēta izpaušme ir tieši piemērojami minētajām iestādēm. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2003. gada 9. septembris, *Rinke* (C-25/02, EU:C:2003:435, 24. un 25. punkts). Tādējādi ļaunprātīgas tiesību izmantošanas aizlieguma princips, saskaņā ar kuru neviens nevar ļaunprātīgi izmantot tiesību normas, ir viens no vispārējiem tiesību principiem, kuru ievērošanu nodrošina tiesa. Otrkārt, ņemot vērā, ka saistībā ar klauzulu, kas noslēgta saskaņā ar LESD 272. pantu, Tiesai var tikt lūgts izskatīt strīdu, piemērojot valsts tiesību normas, kuras regulē līgumu, ir jānorāda, ka Direktīva 1999/70 valsts tiesību normās ir transponēta un tādējādi šīs normas ir piemērojamas tādai LNL virknei kā tā, kas ir šīs lietas pamatā.

14 Skat. spriedumu, 2001. gada 9. oktobris, *Flemmer* u.c. (no C-80/99 līdz C-82/99, EU:C:2001:525, 41. punkts). Lieta, kurā tika taisīts šis spriedums, attiecās uz kompensācijām dažiem piena un piena produktu ražotājiem, kuru saimnieciskā darbība uz laiku bija ierobežota, un tādējādi EKL 238. pants (tagad – LESD 272. pants) nebija piemērojams.

15 Attiecībā uz šķīrējklauzulas raksturu LESD 272. panta izpratnē daži autori uzskata, ka termins “šķīrējklauzula” var izrādīties “maldinošs” vai nepiemērots, jo Savienības tiesas, kam ir jurisdikcija, pamatojoties uz šāda veida klauzulām, rīkojas nevis kā šķīrējtiesas, bet gan kā tiesas, kas pasludina spriedumus, kuri var būt tieši piemērojami. Šajā nozīmē skat. Lenaerts, K., Maselis, I., un Gutman, K., *EU Procedural Law*, Oxford University Press, Oksforda, 2014, 19. nodaļa, 686.–699. lpp, it īpaši 19.8. punkts. Šajā pašā nozīmē skat. Kremlis, G., “De quelques clauses d’élection de for et de droit applicable stipulées dans les contrats de droit privé conclus par les Communautés européennes dans le cadre de leurs activités d’emprunt et de prêt”, *Diritto comunitario e degli scambi internazionali*, Milāna, 1986, 782. lpp.: “Ja [Tiesā] ir vērsušies saskaņā ar šādu klauzulu, tā nepārvēršas par šķīrējtiesu [...]”. Attiecībā uz šķīrējklauzulas uzskatīšanu nevis par šķīrējtiesas klauzulu, bet par klauzulu, ar kuru tiek piešķirta kompetence, skat. apsvērumus, kurus ir izklāstījis D’Alessandro, E., “L’art. 272 del Trattato sul funzionamento dell’Unione europea: mero accordo attributivo della competenza giurisdizionale o convenzione arbitrale? (nota a Trib. dell’Unione Europea, 17 dicembre 2010, causa T-460/08)”, *Rivista dell’arbitrato*, Roma, 2011, Nr. 4, 622.–628. lpp.

16 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Planet/Komisija* (C-564/13 P, EU:C:2015:124, 23. punkts).

17 Ir jāatgādina, ka Tiesa jau ir atzinusi savu kompetenci, pamatojoties uz šķīrējklauzulu, kas iekļauta tāda “līguma projektā”, kurš netika parakstīts un kurš bija sākums attiecībām starp pusēm. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1976. gada 7. decembris, *Pellegrini/Komisija* un *Flexon-Italia* (23/76, EU:C:1976:174, 8.–10. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta A. Meirā [*H. Mayras*] secinājumus lietā *Pellegrini/Komisija* un *Flexon-Italia* (23/76, nav publicēti, EU:C:1976:143): “Tomēr man šķiet, ka šķīrējklauzulas jebkādas spēkā esamības noliegšana pierādītu pārlieku lielu formalismu, pamatojoties tikai uz to, ka uz līguma projektu ir tikai vienkārša, bet skaidra atsauce vēstulēs, kurās ir apstiprināta pušu vienošanās”. Savukārt, ja šķīrējklauzula LESD 272. panta izpratnē nepastāv, Savienības tiesu kompetencē nav lemt par tāda darba līguma pagarināšanu, kurš starp prasītāju un Komisiju noslēgts Eiropas Attīstības fonda finansētās Savienības un trešās valsts tehniskās sadarbības ietvaros. Skat. spriedumu, 2009. gada 20. maijs, *Guigard/Komisija* (C-214/08 P, nav publicēts, EU:C:2009:330, 41. punkts).

32. Proti, lai gan saistībā ar šķirējklausulu, kas noslēgta saskaņā ar LESD 272. pantu, Tiesai var tikt lūgts izskatīt strīdu, piemērojot valsts tiesību normas, kas regulē līgumu¹⁸, Tiesa ir nospriedusi, ka tās kompetenci izskatīt šo strīdu saistībā ar šo līgumu nosaka tikai šī panta un šķirējklausulas noteikumi un to neietekmē valsts tiesību normas, kas varētu radīt šķērsli šai kompetencei¹⁹. Tādējādi, lai noteiktu savu kompetenci, Tiesai ir jāpārbauda šādas klauzulas, kura iekļauta līgumā, kas ir strīda priekšmets, esamība. Tātad šādas klauzulas esamība nozīmē jebkuras citas tiesas kompetences izslēgšanu²⁰.

33. Tādējādi no LESD 272. panta un 274. panta kopīgas interpretācijas izriet, ka parasti strīdi saistībā ar līgumiem, kuros viena puse ir Savienība vai kuros katrā ziņā līgumslēdzējas puses rikojas, pārstāvo Savienību, ietilpst valsts tiesas kompetencē²¹. Tomēr ar Savienības tiesas kompetenci tiek izslēgta valsts tiesu kompetence²². Ja Savienības tiesas uzskata, ka uz prasījumiem prasības ietvaros attiecas šķirējklausula, izskatīt prasību vairs nav valsts tiesu kompetencē. Tādēļ šīm tiesām ir jānoraida sava kompetence, pirmkārt, Savienības tiesību pārākuma principa dēļ²³ un, otrkārt, līgumslēdzēju pušu gribas ievērošanas dēļ.

34. Tomēr problēmas rodas tad, kad kāda cita tiesa arī ir norādīta kā kompetentā tiesa vai nu tajā pašā līgumā (konkurējošā kompetence)²⁴, vai – kā tas ir šajā lietā – LNL, kurus līgumslēdzējas puses ir parakstījušas saistībā ar darba attiecībām pirms pēdējā līguma²⁵.

35. Saskaņā ar judikatūru, tā kā Tiesas kompetence, pamatojoties uz šķirējklausulu, ir atkāpe no vispārējām tiesībām, tā ir jāinterpretē šauri. Proti, Tiesa var izskatīt tikai tās prasības, kuras izriet no Savienības noslēgtā līguma un kuras aptver šķirējklausula vai kurām ir tieša saikne ar pienākumiem, kas izriet no šī līguma²⁶.

36. Šajā kontekstā, ņemot vērā faktu, ka visi apelācijas sūdzības iesniedzēja iebildumi saistībā ar pirmo pamatu ir balstīti vai nu uz secīgi noslēgto LNL ļaunprātīgu izmantošanu, vai uz viņa nelikumīgo atbrīvošanu no darba, ir jāpārlicinās par saiknēm starp, pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzēja prasībām un, otrkārt, dažādajiem LNL (tostarp pēdējo LNL) vai pienākumiem, kuri no tiem izriet.

18 Par tiesību normām, kas ir piemērojamas privāttiesību līgumiem, kuros ir ietverta šķirējklausula, skat. Kohler, C., "La Cour de justice des Communautés européennes et le droit international privé", *Droit international privé: travaux du Comité français de droit international privé*, 12e année, 1993–1995, Éditions A. Pedone, Parīze, 1996, 71.–95. lpp., it īpaši 78. lpp.: "Savienībai pēc iespējas ir jāpiemēro vispārējo tiesību normas vārda divējādā nozīmē, kas gandrīz vienmēr noved pie Romas konvencijas".

19 Skat. spriedumus, 1986. gada 18. decembris, Komisija/*Zoubek* (426/85, EU:C:1986:501, 10. punkts); 1992. gada 8. aprīlis, Komisija/*Feilhauer* (C-209/90, EU:C:1992:172, 13. punkts), un 2015. gada 26. februāris, *Planet/Komisija* (C-564/13 P, EU:C:2015:124, 21. punkts).

20 Spriedums, 1985. gada 26. novembris, Komisija/*CO.DEMI*. (318/81, EU:C:1985:467, 9. punkts).

21 Skat. ģenerālvokāta A. Ticano [*A. Tizzano*] secinājumus apvienotajās lietās *Flemmer* u.c. (no C-80/99 līdz C-82/99, EU:C:2001:57, 41. punkts).

22 Skat. spriedumu, 2001. gada 9. oktobris, *Flemmer* u.c. (no C-80/99 līdz C-82/99, EU:C:2001:525, 39. punkts).

23 Skat. Lenaerts, K., Maselis, I., un Gutman, K., minēts iepriekš, 689. lpp., 19.9. punkts: "If the clause confers an exclusive right on the Court of Justice of the EU to hear and determine disputes concerning a contract, courts in Member States must decline jurisdiction by reason of the primacy of Union Law (i.e. compliance with the arbitration clause concluded pursuant to art. 272 TFEU)".

24 Dažkārt pat ir paredzēta Eiropas Savienības Tiesas un noteiktu valsts tiesu konkurējoša kompetence (konkurējošas klauzulas). Skat. Kohler, C., minēts iepriekš, 78. lpp. Tā tas it īpaši ir atsevišķu tādu klauzulu gadījumā, kuras ietvertas aizdevuma līgumos, kas noslēgti starp Savienību un vienu vai vairākām bankām, kuras veido sindikātu, lai īstenotu darījumu. Konkurējošas klauzulas var radīt problēmas saistībā ar pozitīviem piekritības konfliktiem. Par šo jautājumu skat. Kremlis, G., "De quelques clauses d'élection de for et de droit applicable stipulées dans les contrats de droit privé conclus par les Communautés européennes dans le cadre de leurs activités d'emprunt et de prêt", *Diritto comunitario e degli scambi internazionali*, Milāna, 1986, 777.–792. lpp., it īpaši 783. lpp.

25 Skat. Lenaerts, K., Maselis, I., un Gutman, K., minēts iepriekš, 689. lpp., 19.9. punkts: "If a number of Courts, including the GC, are entitled to determine disputes under the arbitration clause, a problem of *lis alibi pendens* may arise. No specific rules are set forth in the Treaties for resolving this problem".

26 Skat. spriedumu, 1986. gada 18. decembris, Komisija/*Zoubek* (426/85, EU:C:1986:501, 11. punkts).

Par darba tiesisko attiecību starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un Eulex Kosovo kvalifikāciju

37. Vispirms, lai noskaidrotu, vai apelācijas sūdzības iesniedzēja prasības saistībā ar pirmo pamatu tieši izriet no pēdējā LNL, kuru parakstījušas puses un kurā ietverta šķirējklausula, vai arī šīm prasībām ir tieša saikne ar pienākumiem, kuri izriet no pēdējā LNL, ir jānoskaidro jautājums, vai darba attiecības starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Eulex Kosovo*, pamatojoties uz vienpadsmit LNL virkni, ir jākvalificē kā vienotas un turpinātas darba attiecības vai arī, gluži pretēji, pēdējais LNL ir pamats, uz kuru ir balstītas darba attiecības, kas atšķiras no darba attiecībām saistībā ar iepriekšējiem LNL.

38. Atgādināšu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēju gandrīz divdesmit gadus ir nodarbinājušas trīs dažādas Savienības misijas KĀDP jomā. It īpaši attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēja darba attiecībām misijā *Eulex Kosovo* ir jākonstatē, ka darbība, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs ir veicis šīs misijas labā laikposmā no 2010. gada 5. aprīļa līdz 2014. gada 14. novembrim, ir bijusi pamats nodarbinātības attiecībām, pamatojoties uz vienpadsmit secīgi noslēgtiem LNL.

39. No tā izriet, ka darba tiesiskās attiecības starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Eulex Kosovo* ir līgumiska rakstura darba attiecības. Tomēr rodas jautājums, vai šādas līgumattiecības ir vai nav vienotas un turpinātas darba attiecības.

40. Nav nekādu šaubu, ka uz šo jautājumu ir jāsniedz apstiprinoša atbilde. Pirmkārt, kā izriet no tiesvedības priekšvēstures, pēdējais LNL starp *Eulex Kosovo* un apelācijas sūdzības iesniedzēju tika noslēgts attiecībā uz laikposmu no 2014. gada 15. oktobra līdz 14. novembrim. Misijas vadītājs 2014. gada 26. jūnija vēstulē informēja apelācijas sūdzības iesniedzēju par to, ka *Eulex Kosovo* nepagarināšot viņa “pēdējo LNL” pēc 2014. gada 14. novembra. Tādējādi šajā vēstulē ir norādīts *pēdējā LNL beigu datums*, proti, 2014. gada 14. novembris. Atsaukšanās uz pēdējo LNL liecina, ka tas bija saistīts ar vienām un tām pašām darba attiecībām starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Eulex Kosovo*. Otrkārt, kā *Eulex Kosovo* pati ir atzinusi, atbildot uz tiesas sēdē uzdoto jautājumu par darba attiecību starp pusēm raksturu, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs sāka strādāt *Eulex Kosovo* labā 2010. gadā, amats, ko viņš ir ieņēmis līdz sava pēdējā LNL beigām, pastāvēja kopš šī datuma un uzdevums, kuru ir pildījis apelācijas sūdzības iesniedzējs, bija identisks uzdevumam, kas tika pildīts saistībā ar iepriekšējiem LNL.

41. Līdz ar to es uzskatu, ka tādas darba tiesiskās attiecības, kādās apelācijas sūdzības iesniedzējs ir strādājis *Eulex Kosovo* labā laikposmā no 2010. gada 5. aprīļa līdz 2014. gada 14. novembrim, pamatojoties uz vairākiem LNL, ir jākvalificē par vienotām un turpinātām darba attiecībām starp pusēm.

Par tiesu, kuras kompetencē ir izskatīt darba līgumattiecības, pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL

42. Vispirms ir jāatgādina, ka secīgi noslēgtajos LNL, kuri parakstīti starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Eulex Kosovo* attiecībā uz laikposmu no 2010. gada 5. aprīļa līdz 2014. gada 14. oktobrim, bija paredzēta šķirējklausula par labu Briseles tiesām. Tomēr pēdējā LNL 21. pantā ir paredzēta Eiropas Savienības Tiesas kompetence, pamatojoties uz LESD 272. pantu. Šajā pantā ir noteikts, ka jebkādi strīdi saistībā ar līgumu ietilpst Savienības tiesu kompetencē.

43. Šajā kontekstā rodas jautājums par to, kuras tiesas kompetencē ir līgumattiecības, pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL, kuru lielākajā daļā kompetence ir piešķirta dalībvalsts tiesām, savukārt pēdējā līgumā, kas ir šo attiecībā pamatā, ir ietverta šķirējklausula, pamatojoties uz LESD 272. pantu, ar kuru kompetence ir piešķirta Savienības tiesām²⁷.

²⁷ Ir jāatzīmē, ka lietā *Bitiqi u.c./Komisija u.c.* (rikojums, 2014. gada 30. septembris (T-410/13, nav publicēts, EU:T:2014:871, 8. punkts)) par misijas *Eulex Kosovo* vadītāja lēmumu nepagarināt līgumdarbinieku darba līgumus, Vispārējā tiesa ir noraidījusi prasītāju prasību, uzskatot, ka tā acīmredzami nav tās kompetencē. Tomēr tajā lietā visos LNL bija ietverta klauzula, ka strīdi, kuri izriet no šiem līgumiem, ietilpst Briseles tiesu kompetencē. Tādējādi šajos līgumos nebija iekļauta neviena šķirējklausula LESD 272. panta izpratnē.

44. Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jāizdara izvēle starp divām iespējām. Tādējādi tiesa, kuras kompetencē ir izskatīt strīdus saistībā ar vienām un tām pašām darba attiecībām, būtu vai nu tiesa, kas ir minēta lielākajā daļā LNL, kuri ir šo darba attiecību pamatā (šajā lietā – Briseles tiesas), vai arī tiesa, kas ir norādīta pēdējā LNL (šajā lietā – Savienības tiesas). Esmu pārliecināts, ka no šīm divām iespējām ir jāizraugās otrā iespēja.

45. Šajā ziņā ir jāatsaucas uz lietu, kurā tika taisīts spriedums *Porta*/Komisija (spriedums, 1982. gada 1. jūlijs (109/81, EU:C:1982:253)), kas attiecās uz darba attiecībām, kuras ir analogas šīs lietas darba attiecībām, un bija saistīts ar vairākiem secīgiem līgumiem, kurus *T. Porta* katru gadu bija noslēgusi ar Kopīgā pētniecības centra Isprā direktoru, lai sniegtu itāļu valodas apmācības kursus piecpadsmit gadus, no kuriem pirmos piecus gadus bez rakstveida līgumiem, bet vēlāk – pamatojoties uz līgumiem vēstuļu formā. Četrus pēdējos gadus laikā darba attiecību starp pusēm pamatā bija detalizētāki līgumi, kuros bija ietverta šķirējklauzula EEK līguma 181. panta izpratnē (tagad – LESD 272. pants), kurā noteikts, ka “vienīgi Tiesas kompetencē ir lemt par visiem strīdiem saistībā ar minēto līgumu spēkā esamību, interpretāciju vai izpildi”.

46. Šajā spriedumā Tiesa ir nospriedusi, ka “fakts, ka viena un tā pati [šķirēj]klauzula nav ietverta iepriekšējos līgumos un ka attiecībā uz pirmajiem gadiem pat nepastāv rakstveida līgumi, nevar būt šķērslis tam, ka Tiesa savā vērtējumā par attiecībām, kas pastāv starp pusēm, ņem vērā visus noslēgtos līgumus”²⁸. Tādējādi, lai gan tikai pēdējos līgumos bija ietverta šķirējklauzula, kurā ir atsauce uz Eiropas Savienības Tiesu, savā situācijas vērtējumā Tiesa ir ņēmusi vērā visas agrākās attiecības, kas pastāvējušas starp pusēm.

47. Šajā lietā ir jāatgādina, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja prasījumi ir saistīti ar vienotu un turpinātu darba attiecību esamību, pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL. Tādējādi ir skaidrs, ka gan apelācijas sūdzības iesniedzēja prasība, pamatojoties uz LNL ļaunprātīgu izmantošanu, gan prasība attiecībā uz nelikumīgu atbrīvošanu no darba ir balstītas uz visiem līgumiem, kuri ir noslēgti laikposmā no 2010. gada 5. aprīļa līdz 2014. gada 14. novembrim, kas, bez šaubām, ietver pēdējo LNL. Proti, tieši ar šo pēdējo LNL nepagarināšanu, kā tas izriet no brīdinājuma vēstules, ir izbeigtas apelācijas sūdzības iesniedzēja darba attiecības ar *Eulex Kosovo*²⁹. Darba tiesisko attiecību starp pusēm izbeigšana nekādā ziņā nevar tikt izvērtēta, neatsaucoties uz attiecīgo pēdējo LNL. Tādējādi tieši saskaņā ar šajā pēdējā LNL iekļauto šķirējklauzulu ir jānosaka tiesa, kuras kompetencē ir visi strīdi, kas ir saistīti ar darba attiecībām kopumā. Pretēja nostāja varētu izraisīt strīda saistībā tikai ar vienām darba attiecībām sadalīšanu atkarībā no šķirējklauzulu skaita – piešķirot kompetenci dažādām tiesām. Šāda nostāja būtu pretrunā tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību.

48. Līdz ar to, ņemot vērā darba tiesisko attiecību, kādās apelācijas sūdzības iesniedzējs ir strādājis *Eulex Kosovo* labā no 2010. gada līdz 2014. gadam, vienotību, tiesai, kuras kompetencē ir visi strīdi saistībā ar šīm darba attiecībām, pamatojoties uz secīgi noslēgtiem LNL, ievērojot tiesiskās noteiktības principu un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību³⁰, ir jābūt tiesai, kura ir minēta pēdējā LNL. Proti, ir skaidrs, ka tieši ar šo pēdējo LNL ir saistīts apelācijas sūdzības iesniedzēja darba attiecību ar *Eulex Kosovo* beigas izraisošais notikums – šī līguma nepagarināšana, un tas tā ir neatkarīgi no brīža, kad apelācijas sūdzības iesniedzējam tikusi nosūtīta brīdinājuma vēstule.

28 Skat. spriedumu, 1982. gada 1. jūlijs, *Porta*/Komisija (109/81, EU:C:1982:253, 10. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta F. Kapotorti [*F. Capotorti*] secinājumus lietā *Porta*/Komisija (109/81, nav publicēti, EU:C:1982:143, 2. punkts): “Var arī uzdot jautājumu, vai tas, ka klauzula, ar kuru tiek piešķirta kompetence, ir ietverta tikai līgumos, kuri noslēgti kopš 1977. gada, liedz Tiesai konstatēt attiecību, kas starp pusēm bija pastāvējušas agrākajā laikposmā no 1963. gada līdz 1977. gadam, raksturu. Atbildei ir jābūt noraidošai, ja *lietā ir izvirzīts jautājums par darba attiecību, kuru ietvaros prasītāja no 1963. gada līdz 1980. gadam ir sniegusi apmācību Kopīgajā pētniecības centrā, turpināto raksturu un tādējādi to vienotību*”. Mans izcēlums.

29 Skat. šo secinājumu 40. punktu.

30 Šajā ziņā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā. Saskaņā ar tā otro daļu ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Pēc analogijas skat. lēmumu, 2012. gada 12. jūlijs, *Arango Jaramillo* u.c./EIB, pārskatīšana (C-334/12 RX, EU:C:2012:468).

49. Šo argumentāciju apstiprina fakts, ka līgumslēdzēju pušu izvēle pēdējā LNL iekļaut šķirējklausulu, pamatojoties uz LESD 272. pantu, liecina par apzinātu vēlmi pakļaut to darba tiesiskās attiecības Tiesas kompetencei. Šajā ziņā jāatgādina tiesību princips, ka ir jāprevalē pēdējai paustajai pušu gribai. Tādējādi šī principa ievērošana konkrēti nozīmē Tiesas kompetenci risināt strīdu saistībā ar līgumattiecībām, kas pastāv brīdī, kad veiktas pirmās pirmstiesas darbības³¹. Līdz ar to, ja šajos apstākļos līgumslēdzējas puses ir izvēlējušās mainīt tiesu, kuras kompetencē ir izskatīt ar to līgumattiecībām saistītos strīdus, pušu izvēle ir jāievēro.

Vispārējās tiesas konstatējumu analīze

50. Kritika, kuru ir izteicis apelācijas sūdzības iesniedzējs savā pirmajā pamatā, attiecas, pirmkārt, uz pārsūdzētā rīkojuma 23.–26. punktu un, otrkārt, uz tā 39.–41. punktu.

51. Pārsūdzētā rīkojuma 23.–26. punktā, pamatojoties uz judikatūru par LESD 272. pantu, Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka tās kompetencē, ņemot vērā tajā iekļauto šķirējklausulu, ietilpst tikai pēdējais LNL un ka tādējādi tās kompetencē acīmredzami nav izskatīt strīdus, kas varētu rasties saistībā ar apelācijas sūdzības iesniedzēja to darba līgumu izpildi, kuri noslēgti pirms pēdējā LNL, jo tajos ir ietverta klauzula, ar kuru kompetence nepārprotami ir piešķirta Beļģijas tiesām.

52. Norādīšu, ka šī juridiskā argumentācija nevar tikt izmantota saistībā ar vienotām un turpinātām darba attiecībām starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un viņa darba devēju, kuru pamatā ir vairāki secīgi noslēgti LNL.

53. Kā norāda apelācijas sūdzības iesniedzējs, šāda Vispārējās tiesas interpretācija nozīmē, ka misijām pietiktu paredzēt atšķirīgu klauzulu, ar kuru tiek piešķirta kompetence, katrā no darbinieku LNL, lai izvairītos no tā, ka viņi varētu uzsākt tiesvedību tiesā atbilstoši tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību, kas viņiem ir atzītas.

54. Pārsūdzētā rīkojuma 39. punktā Vispārējā tiesa ir izvērtējusi apelācijas sūdzības iesniedzēja prasījumu par visu līgumattiecību pārkvalificēšanu par līgumu uz nenoteiktu laiku.

55. Šajā ziņā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka tās kompetence, kas aprobežojas ar pēdējo LNL, tai neļauj spriest par iepriekš noslēgto darba līgumu sekām un ka tādējādi tās kompetencē acīmredzami nav prasības, kuras attiecas uz uzteikuma un dokumentu saistībā ar līguma izbeigšanu paziņošanu, kuri ir paredzēti Beļģijas tiesībās attiecībā uz pēdējā LNL darbības izbeigšanu.

56. Pārsūdzētā rīkojuma 41. punktā Vispārējā tiesa ir noraidījusi savu kompetenci, pamatojoties uz to, ka Beļģijas tiesas esot atzinušas, ka to kompetencē ir risināt strīdu saistībā ar visiem LNL, izņemot pēdējo LNL.

57. Norādīšu, kā tas izriet no šo secinājumu 47. punkta, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi, ka darba tiesisko attiecību izbeigšana starp pusēm nevar tikt saprasta bez pēdējā LNL. Proti, tieši ar šo pēdējo minēto līgumu ir saistīts apelācijas sūdzības iesniedzēja darba attiecību ar *Eulex Kosovo* beigas izraisošais notikums – pēdējā līguma nepagarināšana.

58. Kā esmu izklāstījis šo secinājumu 48. un 49. punktā, tā kā strīdā ir izvirzīts jautājums par darba attiecību turpināto raksturu un tādējādi šo attiecību vienotību, tieši saskaņā ar pēdējā LNL iekļauto šķirējklausulu ir jānosaka, kuras tiesas kompetencē ir visi strīdi saistībā ar šīm darba tiesiskajām attiecībām kopumā.

³¹ Skat. 12. zemsvītras piezīmi.

59. No tā izriet, ka, tā kā Vispārējās tiesas argumentācijā nav ņemts vērā ne darba tiesisko attiecību starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Eulex Kosovo* turpinātais raksturs, ne pušu šķīrējklauzulā brīvi paustās gribas sekas, tā, nepieļaujot kļūdu tiesību piemērošanā, nevarēja balstīties uz apsvērumu, ka šķīrējklauzulas piemērojamība skaidri aprobežojas ar strīdiem par pēdējo LNL un tā nevar tikt attiecināta uz agrākajiem līgumiem.

60. Tā kā Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā jautājumā par tās kompetenci izskatīt prasību, nav jāizvērtē apelācijas sūdzības iesniedzēja argumenti par pārsūdzētā rīkojuma pamatojuma trūkumu un par prasību saistībā ar pēdējā LNL analīzes neesamību.

61. Līdz ar to apelācijas sūdzības pirmais pamats ir jāapmierina.

62. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu atcelt pārsūdzēto rīkojumu, ciktāl Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka tās kompetencē acīmredzami nav izskatīt apelācijas sūdzības iesniedzēja prasību.

Par pārsūdzētā rīkojuma atcelšanas sekām

63. Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. pantam, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Tādējādi tā pati var pieņemt galīgo nolēmumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ nolēmuma pieņemšanai Vispārējā tiesā.

64. Uzskatu, ka tiesvedības stadija neļauj taisīt galīgo nolēmumu. Proti, apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentu pamatotības izvērtēšana liktu Tiesai lemt par faktu jautājumiem, pamatojoties uz apstākļiem, kurus Vispārējā tiesa pārsūdzētajā rīkojumā nav vērtējusi, jo tā ir nospriedusi, ka tās kompetencē acīmredzami nav izskatīt prasību. Turklāt faktiskie apgalvojumi attiecībā uz lietas būtību nav tikuši apspriesti Tiesā.

Secinājumi

65. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka pirmais pamats, kuru ir izvirzījis apelācijas sūdzības iesniedzējs savas apelācijas sūdzības pirmās prasījumu daļas pamatošanai, ir jāapmierina, un – tikai šī iemesla dēļ un neskarot citu apelācijas sūdzības pamatu pārbaudi – iesaku Tiesai atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2016. gada 9. novembra rīkojumu *Jenkinson/Padome u.c.* (T-602/15, EU:T:2016:660) un nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lietu izskatītu pēc būtības, un vienlaikus atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.